

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 602/2018
28.02.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Драган Чолић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа Соња Ђајић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 463/17 од 21.09.2017. године, у седници одржаној дана 28.02.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 463/17 од 21.09.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1128/2014 од 27.06.2017. године, ставом првим и ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и заједничко дете странака, мал. ВВ, рођен ... године у ..., поверен на самостално вршење родитељског права тужиоцу као оцу. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да на име свог дела доприноса за издржавање мал. ВВ месечно плаћа 5.000,00 динара, почев од 10.07.2014. године, као дана подношења тужбе, па убудуће, док за то буду постојали законски услови, доспеле износе одједном, са законском затезном каматом од доспелости сваке рате па до исплате, а будуће од 01.-10.-ог у месецу за текући месец, исплатом на рачун тужиоца, ближе описан у изреци. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је са даном 10.07.2014. године, престала обавеза тужиоца да плаћа издржавање за мал. ВВ, утврђена пресудом Основног суда у Новом Саду П2 2778/12 од 17.04.2013. године. Ставом петим изреке, уређен је начин одржавања личних односа између тужене и детета, тако што ће дете код мајке боравити сваке суботе од 10,00 часова до недеље у 16,00 часова, првих седам дана зимског и првих десет дана летњег школског распуста, док би први дан празника Нове године, Божића, Ускрса, 1. Маја и рођендана дете проводило код оца непарним годинама, а парним годинама код мајке и тако наизменично. Контакти тужене и детета ће се одвијати на тај начин што ће мајка

дете преузимати на адреси тужиоца и на исту адресу дете враћати након истека времена предвиђеног за виђање. Ставом шестим изреке, утврђено је да се на описани начин мења пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1815/2011 од 10.11.2011. године. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев за допринос издржавању преко износа од 5.000,00 динара до 10.000,00 динара. Ставом осмим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 63.050,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 463/17 од 21.09.2017. године, жалба тужене је одбијена и пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1128/14 од 27.06.2017. године, у усвајајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка, потврђена.

Против правноснажне другостепене пресуде ревизију је благовремено изјавила тужена због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), у вези са чланом 202. Породичног закона, и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у браку парничних странака рођен је мал. ВВ ... године. Брак је разведен 2011. године, а мал. ВВ је поверен мајци на самостално вршење родитељског права. Васпитачице мал. ВВ су у периоду од септембра до децембра 2013. године више пута уочиле физичке повреде код детета, поводом чега је тим вртића за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања који је мал. ВВ похађао, обавио разговор са туженом два пута и пружио јој саветодавну помоћ, али су код детета и након тога уочаване повреде. Предшколска установа је о томе обавестила полицију и Центар за социјални рад Града ..., који је упутио тужиоца да покрене поступак за измену вршења родитељског права. Тужилац живи са два сина из првог брака, ГГ који има 20 година и ДД који има 16 година у стану површине 57м2 који је добио на коришћење од оца, а од 08.07.2014. године са њима је и мал. ВВ јер је тужена у Центру за социјални рад потписала сагласност да дете буде код оца до правноснажног окончања поступка. Тужилац је запослен у ... и остварује зараду од око 45.000,00 динара, ради у сменама, а када је на послу мал. ВВ чувају старија браћа и баба и деда по оцу. Тужена са садашњим супругом и мал. кћерком живи у својој кући у Није запослена, а у својини има стан у ... од ког не остварује приходе. Супруг тужене је запослен и остварује зараду од око 40.000,00 динара месечно. Мал. ВВ је ученик другог разреда основне школе и за задовољење његових потреба месечно треба издвојити износ од 12.000,00 динара. Према налазу

и стручном мишљењу вештака Клинике за психијатрију Клиничког центра Војводине, мал. ВВ је уредног раног психомоторног развоја, а актуелно се региструју тешкоће у виду функција пажње, што родитељи детета не препознају, а што доводи до неадекватних васпитних метода. Мал. ВВ се адаптирао на услове боравка код оца и има развијене односе емоционалне привржености и ослањања на оца и браћу у задовољавању сопствених потреба. Мал. дете изражава жељу за учесталијим виђањем са мајком и жељу да живи са мајком, али се таква његова жеља базира на актуелно рестриктивним контактима са мајком током којих је ослобођен обавеза, а усмерен на пријатне и стимулативне активности. Тужилац показује мотивисаност за бригу и старање о детету, примењује васпитне поступке у оквирима конвенционалног, поставља јасне границе и правила у васпитању, при чему је могуће ригидније заступање васпитних ставова уз ризик неуважавања специфичности развојних потреба дечака и непотпун родитељски ангажман. Код тужене је у критичном периоду била смањена флексибилност на плану васпитних поступака, и снижена самоконтрола понашања, а сада је изражена минимализација ранијих неадекватних облика понашања према детету, због чега су вештаци сматрали да јој треба саветодавна подршка од стране Центра за социјални рад. Према налазу и стручном мишљењу Центра за социјални рад Града ..., у најбољем интересу мал. ВВ је да буде поверен тужиоцу на самостално вршење родитељског права, а да са туженом одржава личне односе као у изреци нижестепених одлука.

На утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилно применили материјално право и то чланове 6. став 1, 77. став 3. и 266. став 1. Породичног закона, када су мал. ВВ поверили тужиоцу на самостално вршење родитељског права. Одлука о доприносу за издржавање је донета правилном применом члана 160. Породичног закона, а одлука о начину одржавања личних односа правилном применом члана 61. став 1. Породичног закона, уважавањем предлога Центра за социјални рад.

Ревизијом се оспорава утврђено чињенично стање (истицањем да за тврдње о насиљу не постоји ни један доказ, да васпитачице немају непосредна сазнања, већ тврдње базирају на речима детета од четири године), што у ревизијском поступку није дозвољено, по члану 407. став 3. ЗПП (осим у случају из члана 403. став 2. и то ако је посебним законом прописано, ако је другостепени суд преиначио пресуду и одлучио о захтевима странака и ако је другостепени суд усвојио жалбу, укинуо пресуду и одлучио о захтевима странака, што овде није случај). У погледу коришћења садржине службене белешке ПУ у Новом Саду од 07.07.2014. године, не ради се о недозвољеном доказу којим је прекршена претпоставка невиности, како неосновано тврди ревизија, пошто судови нису туженој на терет ставили извршење кривичног дела, већ су садржину службене белешке цитирали и ценили у склопу осталих изведених доказа. Ради се о изјави коју је тужена дала пред полицијским службеником 7.07.2014. године, у којој је признала да услед немогућности да савлада тешкоће у васпитању детета, прибегава физичком кажњавању.

Другостепени суд је правилно закључио да, упркос томе што су кроз налазе и стручна мишљења вештака и органа старатељства, размотрене и позитивне стране односа тужене према мал. ВВ, коначно су обе институције – Центар за социјални рад и Клиника за психијатрију Клиничког центра Војводине, предложиле да родитељско право самостално треба да врши тужилац, због чега се у ревизији неосновано из контекста извлаче делови стручних налаза који позитивно описују тужену, те потенцира жеља детета да живи са туженом. Несумњиво је да васпитање детета са поремећајем у пажњи захтева појачан родитељски напор и представља изазов услед склоности детета ка социјално неприхватљивом понашању, међутим, до сада испољене реакције тужене нису биле адекватне, што је проузроковало дететову даљу непослушност. Имајући у виду да је вештачењем утврђено да је жеља детета да живи са мајком последица околности да дете ретко виђа мајку и да је током контаката ослобођен обавеза, те да тужена још увек није свесна неадекватности свог васпитног приступа (што је не чини трајно неподобном за самостално вршење родитељског права), оцена свих елемената које чине правни стандард најбољег интереса детета упућују да у акутелним околностима, мал. ВВ треба да буде поверен оцу на самостално вршење родитељског права, уз либерализацију личних односа са мајком, због чега је правилно измењена претходна одлука о вршењу родитељског права, одлука о доприносу дечијем издржавању и одржавању личних односа.

Одлука о трошковима је донета правилном применом члана 207. Породичног закона.

Из наведених разлога применом члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић